

EDUCAR A L'ETAPA 0 - 6

DOCUMENT DE CONCLUSIONS

@FMRPc

@fedemrp_cat

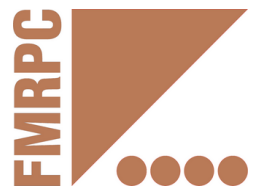

www.mrp.cat

amb el suport de:

A B R I L 2 0 2 3

CONCLUSIONS

A la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya hem continuat amb el procés participatiu de debat sobre el 0-6 com a etapa educativa perquè aquest s'ha dut a terme la implementació de la gratuïtat de l'E.I.2 per part del Departament d'Educació i s'ha publicat un Currículum que integra els dos cicles d'Educació Infantil. Aquestes darreres novetats haurien de tenir una repercussió evident en tots els aspectes de la vida dels centres educatius doncs s'han posat les bases per entomar els reptes socioeducatius del s.XXI. Ara hem d'aprofitar l'oportunitat en la que ens trobem amb fent una bona planificació i dotant dels recursos necessaris per garantir qualitat i equitat.

A continuació presentem el resum del document resultant del treball realitzat en les diverses activitats, jornades i seminaris realitzats al voltant de l'etapa 0-6.

EDUCAR AL 0-6 SEMINARI

Dels 0 als 6 anys, una mirada integral
25 de febrer 2023

El 0-6, reconeixement d'una etapa socioeducativa
11 de març de 2023

Presentació de conclusions
Taula Rodona de partits polítics
29 d'Abril de 2023

DELS 0 ALS 6 ANYS, UN MODEL UNIVERSAL I DE QUALITAT

El paper fonamental del 0-6 en la garantia de les oportunitats i en totes les trajectòries educatives

Dos dels grans reptes actuals en educació són avançar en l'equitat i en la inclusió. És sabut que la pobresa infantil i els entorns familiars desfavorits tenen un efecte negatiu directe sobre les trajectòries vitals dels infants. És per això que les polítiques públiques adreçades a infants de llars vulnerables tenen importants beneficis individuals i socials. L'etapa 0-6 esdevé un àmbit estratègic fonamental de la política pública de tot país per al desenvolupament integral dels infants i també per compensar desigualtats.

És necessari reduir les desigualtats educatives posant en marxa totes les mesures que s'han de desplegar per garantir una escolarització equilibrada dels infants des de l'entrada en el Sistema Educatiu.

Quin model ?

L'educació de l'Etapa 0-6, universal i gratuïta, ha de garantir el mateix punt de sortida per tots els infants; ha de fomentar la igualtat d'oportunitat i afavorir la mobilitat social. La universalització d'aquesta etapa, que és l'entrada dels infants en el món educatiu, possibilita la detecció de les necessitats específiques d'acompanyament i garantir una trajectòria educativa inclusiva, així com l'acompanyament a les famílies oferint itineraris educatius no segregats.

DELS 0 ALS 6 ANYS, UN MODEL UNIVERSAL I DE QUALITAT

I la qualitat ?

Els centres d'atenció a la primera infància, a més dels enormes beneficis educatius pels infants, són una eina de política pública que permet als progenitors incorporar-se i progressar en la participació al mercat laboral. Destinar-hi recursos i fer-hi inversions genera un gran impacte. Les inversions en primera infància aporten beneficis als infants, les famílies i a tota la societat i estalvien costos de futur.

La seva rendibilitat va directament lligada a la millora cognitiva de tots els infants i especialment dels procedents d'entorns menys afavorits.

Si pensem en indicadors de qualitat tindríem, per exemple, l'establiment de mesures organitzatives amb criteris pedagògics i socioeducatius; la homogeneïtzació de la formació dels docents i professionals per donar coherència a l'etapa; el reconeixement social dels agents socioeducatius que hi participen i dotació de recursos i equipaments adequats a les necessitats dels infants i del seu entorn proper.

EL SENTIT DE L'ETAPA 0-6 ANYS: CURA, ACOMPANYAMENT I EDUCACIÓ

La cura: quelcom que va més enllà de la relació dels infants a l'entorn de les aules d'Educació Infantil

Tenir cura d'un infant és una responsabilitat compartida entre els centres, les famílies i la societat. La comunicació, el vincle i els acords en l'atenció a les necessitats ha d'estar presenten en les accions educatives. Tot el que passa al voltant d'un infant, incideix en el seu aprenentatge. Posar l'infant en el nucli fa que les seves necessitats vitals, emocionals i relacionals siguin les que orientin les pràctiques educatives.

Segons les evidències aportades per la neurociència, hi ha tres elements fonamentals en l'aprenentatge:

- L'aprenentatge es dona quan es produeix un canvi i connectem el que sabem amb nova informació que rebem a través dels sentits. En els primers anys de vida, el joc i l'experimentació son les fonts principals d'informació per tal que el cervell elabori aquestes connexions.
- La consolidació d'aprenentatges està directament relacionada amb la repetició d'accions on el cervell realitza processos per establir noves connexions de forma més eficient i sostenible que han de ser guiades mitjançant la col·laboració i proporcionant seguretat a l'infant en el seu entorn amb un vincle saludable.
- Aprendre i experimentar en entorns on hi s'estableix un vincle sa i saludable amb l'adult que en té cura afavoreix i promou aprenentatges significatius.

Aquests elements que estan recollits en el currículum de l'etapa han d'estar presents en totes les accions educatives que es produeixen.

EL SENTIT DE L'ETAPA 0-6 ANYS: CURA, ACOMPANYAMENT I EDUCACIÓ

Per què és important un espai educatiu d'acompanyament?

En el nou canvi de paradigma, la cura adquireix un nou significat que contempla la satisfacció de necessitats, ampliant el seu sentit i superant allò que era només assistencial o compensatori.

L'espai d'acompanyament afavoreix un millor començament per a l'infant i permet gaudir de la relació de criança. Això passa per mantenir l'hàbitat natural que constitueix el cos de la mare i així poder satisfer adequadament les necessitats del nadó. L'atenció, per tant, ha de ser conjunta: adreçada a l'infant i al seu entorn familiar. Protegir la criança i la cura, tot tenint en compte la diversitat de tipologia de famílies i considerant als progenitors com a possibilitadors és atendre les seves necessitats.

En aquest context, cal parlar de vulnerabilitat universal considerant tota família com a vulnerable, independentment del seu nivell socioeconòmic i, per tant, adequar l'acompanyament i la cura no només centrada en l'infant sinó en el nucli gestor d'aquest.

Posar l'èmfasi en l'acompanyament a totes les famílies amb infants molt petits requereix de la facilitació de serveis adreçats a l'atenció conjunta i, per tant, la incorporació de nous perfils professionals a l'etapa tot i enfortint la comunitat a través del treball en xarxa.

EL SENTIT DE L'ETAPA 0-6 ANYS: CURA, ACOMPANYAMENT I EDUCACIÓ

Una sola etapa educativa amb identitat pròpia

El nou Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, defineix l'Educació Infantil com a etapa única, amb identitat pròpia i intencionalitat educativa. Aquest marc promou l'adequació de les noves finalitats educatives a les necessitats dels infants i el seu entorn i també als reptes socials actuals.

El nou Decret posa l'infant al centre tenint en compte el seu benestar, les seves emocions, el seu entorn familiar... i inclou idees clau com la Globalització, la Quotidianitat o la Inclusió.

Les situacions d'aprenentatge dels infants esdevenen situacions amb sentit, funcionals, significatives i contextualitzades. Parteixen des del respecte dels diferents ritmes, faciliten el joc i l'experimentació tot potenciant l'autonomia, la curiositat i la creativitat mentre s'estenen ponts per generar diàleg, participació i confiança amb les famílies en el procés de creixement personal dels infants.

COMPROMÍS POLÍTIC I SOCIAL AMB L'ETAPA 0-6 ANYS

Les mancances estructurals en l'atenció a la primera infància exigeixen una resposta en forma de compromís polític i social

L'educació 0 a 6 anys és un dels principals pilars en la promoció de la salut de la societat en la que vivim. Està àmpliament demostrat que l'etapa infantil és de notòria importància i fonamental i, per aquest motiu, cal que les administracions així la considerin i s'adhereixin al compromís mitjançant polítiques econòmiques i socials a l'alçada.

El punt de partida d'aquest compromís és l'infant i les seves necessitats. Els infants no es poden atendre en condicions de desigualtat i precarietat: manca de polítiques i mesures de conciliació, d'aules sobrepoblades, entorn professional no resolt, tasques assistencials en l'etapa, etc.

L'etapa de l'Educació Infantil ha de protegir-se i cal establir un model universal i de qualitat per tal de recuperar l'estatus social i econòmic que mereix. Per aquest motiu, instem les autoritats competents que liderin aquest compromís social amb la primera infància a través d'un nou marc legislatiu que tingui en compte les següents propostes:

PROPOSTES PER UN MODEL 0 - 6 ANYS DE QUALITAT

- Universal, gratuït i no obligatori per contribuir a garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats socioeducatives des de l'inici de la trajectòria vital dels individus.
- Integrador, respectuós, flexible i inclusiu per donar respostes a les necessitats de cada infant i les seves condicions.
- Situar la qualitat de la criança en el centre de l'acció pública:
 - Protegir la criança i la cura afavorint l'acompanyament familiar en entorns amb una mirada integral.
 - Incloure polítiques de conciliació que preservin el maternatge i la criança per tal d'assegurar el vincle amb els infants.
 - Atendre als infants i les seves necessitats autèntiques establint espais d'atenció conjunta a infant i progenitors.
- Incloure polítiques de cura que contemplin la prevenció des de l'inici de la gestació.
- Homogeneïtzar la formació de les professionals del sector per dotar de major coherència a l'estructura i millorar el reconeixement social i laboral.
- Reconeixement social i laboral dels agents socioeducatius que hi participen.
- Incorporar nous perfils professionals a l'etapa tot i enfortint la comunitat a través del treball en xarxa.
- Dotar de recursos i equipaments adequats a les necessitats dels infants i del seu entorn proper.
- Coordinar els serveis i recursos per fer possible una educació equitativa i inclusiva.

@FMRPc

@fedemrp_cat

www.mrp.cat